

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.129/2018/14.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A III. rendű felperes:

Az I-III. rendű felperések jogi képviselője: Dr. Róna András
Ügyvédi Iroda és Dr. Hidasi és Társai Ügyvédi Iroda

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

Az I-II. rendű alperések jogi képviselője: Dr. Borbély Andrea
Ügyvédi Iroda

A per tárgya: választottbírósági ítélet érvénytelenítése

Az elsőfokú bíróság neve és a jogerős ítélet száma:

Fővárosi Törvényszék, 36.G.44.574/2016/19.

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az I-III. rendű felperések

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperéseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2006. szeptember 4-én a felperesek külön okiratba foglalt szerződésekkel, 2007. június 30-ig gyakorolható vételi jogot alapítottak az I. rendű, illetve a II. rendű alperesek javára a **B.G.I.** Kft., valamint a **J.** Kft. társaságokban levő (a továbbiakban: projektársaságok) üzletrészeikre, továbbá az I. és a III. rendű felperesek követeléseire. A projektársaságok tulajdonában állt három-három ingatlan a számú épületben.
- [2] A vételi jogot alapító szerződésekben a felek jogvitáira kikötött, a Budapesti Ügyvédi Kamara mellett szervezett Választottbíróság (a továbbiakban: Választottbíróság) előtt az alábbi eljárások indultak.
- [3] A Választottbíróság a 2008. október 9-én 1/2008.A.Sz.P. számú ítéletével elutasította a felperesek keresetét, amelyben az alperesek vételi joggyakorló nyilatkozatai érvénytelenségének, hatálytalanságának megállapítását kérték.
- [4] 2009. áprilisában a felperesek vételár megfizetésére, illetve elállási joguk megnyílásának megállapítására kezdeményeztek választottbírósági eljárást, keresetüket később - az adásvételi szerződésektől tett elállásuk után - visszavonták. Az alperesek viszontkeresete a szerződéstől való elállás jogszerűtlenségének megállapítására irányult. A Választottbíróság 1/2009.A.Sz.P. számú ítéletét a Fővárosi Törvényszék 2011. május 10-i határozatával érvénytelenítette (9.G.40.043/2011/8.).
- [5] A Választottbíróság ezt követően a 2016. október 20-i ítéletével - a megismételt eljárás tárgyát jelentő viszontkereset és az újonnan előterjesztett kereset együttes elbírálásával - elutasította a felperesek keresetét, amelyben a 2010. április 19-i, illetve másodsorban a 2013. február 7-i elállásaik érvényességének megállapítását kérték, az alperesek viszontkeresete alapján pedig megállapította a **B.G.** Kft., valamint a **J..** Kft. üzletrészeire és a társaságokkal szemben fennálló követelésekre alapított vételi joggyakorlással létrejött adásvételi szerződésektől 2010. április 19-én, illetve 2013. február 7-én kelt elállások érvénytelenségét (jogszerűtlenségét), egyúttal egyetemlegesen kötelezte az I. és II. rendű felpereseket 50.000.000 Ft kártérítés és járulékai megfizetésében, ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.
- [6] A határozat indokolása szerint az alperesek késedelmére, a vételár teljesítés elmaradására, illetve együttműködési kötelezettség megsértésére alapított felperesi elállások nem voltak jogszerűek, a felperesek késedelme az általuk jogszerűtlenül létesített teljesítési akadályok (terhelések) miatt kizárta az alperesek késedelmet a vételárfizetés körében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 303. § (3) bekezdése szerint. A Választottbíróság álláspontja szerint az alperesek szerződésszegése, ebből következően a felperesek elállási jogának megnyílt nem volt megállapítható, ugyanezen indokolás mellett ugyanakkor megalapozott volt az alperesek viszontkeresete a

megállapítási részében, a kártérítési igény pedig a megítélt összegben az I. és II. rendű felperesekkel szemben.

A felperesek keresete és az alperesek ellenkérelme

- [7] A felperesek keresetükben a Választottbíróság 2016. október 20-án kelt ítéletének érvénytelenítését kérték a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Vbt.) 55. § (1) bekezdés d) pontja, 55. § (2) bekezdés b) pontja alapján.
- [8] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására, illetve az ügyek egyesítésével viszontkeresetük a Választottbíróság ítéletének részbeni, a felpereseket kártérítésben, költségben marasztaló rendelkezéseinek érvénytelenítésére irányult.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a felperesek keresetét és az alperesek viszontkeresetét.
- [10] A határozat indokolása a kereset alapjául megjelölt érvénytelenítési okokkal összefüggésben rögzítette, hogy az alperesek viszontkeresetének az érvénytelenség megállapításával adott helyt a Választottbíróság, holott a viszontkereset a felperesek elállásai hatálytalanságának megállapítására irányult. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az érvénytelenség és hatálytalanság különböző fogalmak, az érvénytelenség jogkövetkezménye mindenkivel szemben kötelező, a hatálytalanság fennállása ezzel szemben a jogvitában érintett felek viszonyában hat. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban mindez nem jelentette a választottbíróági ítélet érvénytelenítésének okát, a Választottbíróság ugyanis a viszontkeresettel érvényesíteni kívánt jog elbírálásával állapított meg - hatálytalanság helyett - érvénytelenséget. Az alperesek viszontkeresetükben az elállás jogellenességére alapították a felek közti kárkötelem létrejöttét, amelynek fennállása feltételezte a jogellenesség megállapítását. A megállapításra irányuló viszontkeresettel az elállás időelőttiisége, jogellenessége, az elállási jog megnyílásának hiánya miatt kérték az alperesek a hatálytalanság kimondását. A Választottbíróság eljárásában nem volt megállapítható olyan súlyú hiányosság, amely az ítélet érvénytelenítését megalapozta volna.
- [11] Egyebekben rámutatott a törvényszék, hogy a választottbíróági ítélet felülbírálata nem terjedhet ki a bizonyítékok mérlegelésére, a választottbíróág érdemi álláspontjának vizsgálatára. Az rPtk. 281. § (1) bekezdésének mikénti értelmezése a Választottbíróság diszkrecionális jogkörébe tartozott, közrendbe ütközés keretében sem volt felülvizsgálható a Választottbíróság érdemi álláspontja.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [12] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a Választottbíróság ítéletének érvénytelenítését kérték.
- [13] Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Vbt. 55. § (2) bekezdését

sérti. Állították, hogy a választottbíróági ítélet a viszontkereseten való túlterjeszkedés miatt közrendbe ütközik. Az alperesek viszontkeresetükkel az elállások hatálytalanságának megállapításához fűződő jogukat érvényesítették a választottbíróági eljárásban, amelyhez képest a választottbíróság az elállási nyilatkozatok érvénytelenségét (jogszerűtlenségét) állapította meg. A választottbíróság azonban nem hozhat ítéletet olyan jogról, amit a felek nem érvényesítettek. Hangsúlyozták, hogy csak érvényes szerződés vagy szerződéses nyilatkozat lehet hatályos vagy hatálytalan, az érvénytelen szerződés hatályossága vagy hatálytalansága értelmezhetetlen. Rámutattak, hogy az alperesek viszontkeresete sem jogellenesség, sem érvénytelenség megállapítására nem irányult, ezért nem volt jelentősége az ügyben annak a kérdésnek, hogy az érvénytelenség jogkövetkezménye nélkül felmerült-e jogellenesség.

- [14] Rámutattak, hogy a túlterjeszkedés tilalma következik a Vbt. 5. § (1) bekezdéséből is. A keresethez és a jognyilatkozatokhoz kötöttség alapelv, amelyet jogszabály eltérő rendelkezése hiányában minden bírósági eljárásban követni kell a tisztességes eljárás alapelve szerint. Utaltak az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdésére is.
- [15] Kifejtették egyúttal, hogy az első fokon eljáró bíróság nem arról foglalt állást, hogy a Választottbíróság a viszontkereseten túlterjeszkedett-e és ez a közrend sérelmével jár-e, holott egyedül azt kellett volna vizsgálnia, hogy amennyiben az alperesek a hatálytalansághoz fűződő jogukat érvényesítették, dönthetett-e a Választottbíróság más kérdésről.
- [16] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [17] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt nem találta jogszabálysértőnek.
- [18] Elsőként azt rögzíti az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdése alapján, hogy a határidőben benyújtott perorvoslati kérelem alapján volt felülvizsgálható a jogerős ítélet. A felperesek 2018. november 5-i beadványa - a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére vonatkozó határidőt követően - nem volt figyelembe vehető a felülvizsgálati eljárásban.
- [19] A felülvizsgálati eljárásban abban a kérdésben kellett állást foglalnia a Kúriának, hogy a Választottbíróság túlterjeszkedett-e az alperesek viszontkeresetén, amennyiben igen, mindez egyúttal előidézte-e a választottbíróági ítélet közrendbe ütköző jellegét a Vbt. 55. § (2) bekezdés b) pontja szerint.
- [20] A választottbíróági eljárás irataiból egyértelműen megállapítható, hogy a Választottbíróság tartalmának megfelelően bírálta el a viszontkeresetet, amikor a vételi jogot alapító szerződések rendelkezései értelmezésével az egyes szerződő felek késedelméről,

a kötelezett késedelmére alapított elállás megfeleléséről döntött. A Választottbíróság részéről az a megoldás, hogy ítélete rendelkező részében a viszontkereset petitumától eltérően érvénytelenséget állapított meg, a Választottbíróság által helyesnek tartott jogi minősítést jelenti a viszontkereset alapján, az alperesek kérelmére vizsgált kérdésnek. A választottbírósági ítélet rendelkező részében alkalmazott - helyes vagy helytelen, avagy pontatlan - jogi terminológia ezért nem vezetett a közrend sérelméhez, nem eredményezte a választottbírósági ítélet közrendbe ütköző jellegét.

- [21] Megjegyzi a Kúria, hogy amennyiben választottbíróság az eljárásában felmerült tények, adatok alapján hivatalból érvénytelenségi (semmisségi) ok fennállását észleli és azt anélkül veszi figyelembe, hogy előzetesen megadná a feleknek a szükséges tájékoztatást, az ügy előadhatóságához való jog sérelmében jelentkezhetsz a választottbírósági ítélet érvénytelenítésének okaként [Vbt. 55. § (1) bekezdés c) pont, EBH2011. 2421].
- [22] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [23] A felperesek az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése, 82. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek az alperesek felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg. Rögzíti a Kúria, hogy a Választottbíróság ismertetett tartalmú ítéletének érvénytelenítése tárgyában indult perben a felperesi és az alperesi pertársaság egyaránt az rPp. 51. § a) pontjának második fordulata alá tartozó egységes pertársaságnak minősült.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. november 27.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: